

KÖZÉPISKOLA 1. ÓRA

Készítette az EFOP 1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

„Egészségügyi ellátórendszer szakmai módszertani fejlesztése” című projekt

Népegészségügyi alprojekt A/III. munkacsoportja.

A projekt a Széchenyi 2020 program keretében valósul meg.

Eredménytermék készítésének dátuma:
2019.03.20.

Egészségügyi Ellátórendszer
Szakmai Módszertani Fejlesztése
EFOP-1.8.0-VEKOP-17-2017-00001

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

FOGLALKOZÁSTERV 45 perces tanóra

Célcsoport/osztály: 11. évfolyam (1. óra)

Modul megnevezése: Egészséges Környezet

Témakör megnevezése: Ok-okozat „Ássunk mélyebbre!”

Órakeret/Időtartam: 45 perces tanóra

1. Feldolgozandó ismeretek: A diák értse, hogy a globális problémák egy egységes rendszert képeznek, egymásba ágyazottan jelentkeznek. Legyenek képesek ok-okozati összefüggésekbe rendezni eddigi ismereteiket, legyenek képesek ebbe a rendszerbe beépíteni mások ismereteit. Lássák a globális problémák megoldásában saját lehetőségeiket, felelősségeiket.

2. Kulcsfogalmak: Globális, problémák, rendszer, ok-okozat, minőségmenedzsment

3. Kapcsolódás a tantárgyak között: Etika, Biológia, Technika, életvitel és gyakorlat, Földrajz

4. Kapcsolódás a többi modul között : Társas kapcsolatok

5.A foglalkozás fejlesztési eredményei :

A tanulók képesség válnak eddigi ismereteik rendszerbe szervezésére a globális problémák relációjában. Képesé válnak saját lehetőségeiket elhelyezni a „Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan!” elvben.

5. Témakörhöz kapcsolódó, felhasználható források a pedagógusnak:

Czeglédi László: Minőségmenedzsment (2011) Eszterházy Károly Főiskola

online: https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0005_42_minosegmenedzsment_scorm_06/635_ishikawadiagram.html

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/szakkepzes/kereskedelem-es-marketing/kereskedelmi-es-marketing-modulok/korszeru-minosegbiztositasi-technikak-modszerek/az-okok-es-okozatok-osszefuggese>

Ugrai János: Pedagógiai kultúra 4. Tanulmányok a pedagógiai innováció támogatásának lehetőségeiről
(2016) OFI

online: http://ofi.hu/sites/default/files/attachments/pedagogiai_innovacio_online.pdf

Szabó Mária: Stratégiai tervezés– stratégiai vezetés – projekttervezés a közoktatási intézményekben
(2005)

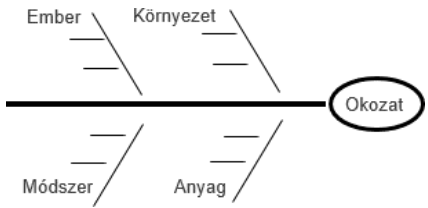
online:

http://ofi.hu/sites/default/files/ofipast/2009/05/Tovabbkepzesi_segedanyag_-_strategiai_tervezes.pdf

Időkeret (csak iránymutató, a diákcsoport függvényében változtatható)	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/tanulói tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
2 perc	Egy fiktív probléma megoldása kapcsán az ok-okozatokat feltáró algoritmus megismertetése.	Ráhangelés, motiváció, érdeklődés felkeltése. Képzeljétek, egyik ismerősöm egy nagyvállalatnál dolgozik. Két éve bevezették náluk az elkülönítetten történő (szelektív) hulladékgyűjtést, de nemigazán működik a dolog. Hogyan lehetne kideríteni ennek az okát? - Kérdezzük meg az embereket, miért nem használják! - Remek! Szerintetek miért nem használják, vagy miért nem használják megfelelően az emberek ebben a történetben az elkülönítetten történő hulladékgyűjtést?	frontálisan, tanári kérdések	

5 perc	Okok identifikálása. Kritika nélkül a felmerülő összes lehetséges ok összegyűjtése. Pl.: kevés a hulladékgyűjtő, nem érdekli az embereket, nem tudják, hogyan kell használni, nem látják jól a tárolók színeit, nem ürítik a tárolókat, nincsenek jól megközelíthető helyen a tárolók, lusták az emberek, stb.	Páros munkában, módosított brainstorming - ötletroham- technikával a lehetséges okok megfogalmazása, leírása egy-egy kb. 5X10-es cetlire.	Páros munka	A4-es nyomtatópapír, toll
13 perc	Az Ishikawa (ok-okozati) diagram. A „hal” fejébe kerül az okozat. A gerince az okokat fűzi fel. Az okcsoportok a fő szálkákra vannak írva. Jelen esetben: ember, környezet, módszer, anyag. Ezek bővíthetők, megváltoztathatók. A kisebb, vízszintes szálkákra kerülnek az ötletrohammal megfogalmazott okok.	Számoljátok össze, mennyi okot tudatok megjelölni? Ha fel akarjuk számolni a problémát, ennyi okra akkor sem jut idő, energia. Meg kell találni a „fő” okot. Erre van egy agyon jó úgynevezett minőségmenedzsment-technika, az Ishikawa diagram, vagy más néven halszájka, vagy ok-okozati diagram. A tanár felrajzolja (jó nagyban) az Ishikawa-diagramot. A diákpárok szóvivői egyenként kimennek a táblához és ragasztógyurmával a megfelelő okcsoport alá rögzítik az egyes okokat.	Frontálisan.	

	Amelyik okcsoportba a legtöbb ok került, ott kell a beavatkozás. • A módszer haszna, hogy jól áttekinthető, rendszerben segíti megérteni a kialakult problémát és feltárul az a tényező, mely további vizsgálatot igényel. Ebben az esetben erre kell egy új diagramot kialakítani.	A többiek figyelnek, korrigálnak. Az ugyanolyan okok esetén a már a táblán lévő ok mellé kerül egy vonás, jelezve, hogy az kétszer, háromszor, stb. szerepel már. Fontos az okcsoportokat tisztázni, mit is jelentenek az egyes fogalmak (anyag, módszer, stb.) ha van más ötlet akkor az is használható.		
5 perc	Összegzés, megbeszélés.	Frontálisan összeszámolni az okcsoportok alatt összegyűlt okokat, megjelölni azt az okcsoportot, ha lehet, fő okot, amit ha megoldunk, a kialakult probléma is minden bizonnyal megoldódik.	Frontálisan.	
15 perc	Egy iskolai probléma feldolgozása. Törekedjünk arra, hogy a diákok elsődlegesen valami egészséget érintő problémát találjanak (poros folyosó, egészségtelen ételek a büfében, stb.) ha ez nem megy, vagy valami jobban foglalkoztatja a diákokat, akkor természetesen lehet	Heterogén csoportmunkában, az előzőnek megfelelően, a diákok feldolgoznak egy-egy általuk jelentősnek gondolt iskolai problémát.	Csoportmunka.	

	bármely kialakult probléma feldolgozva. A problémafeldolgozás menete: 1) probléma megfogalmazása2) okok identifikálása3) ok-okozatok feltárása4) fő okcsoport, fő ok meghatározása			
10 perc	Eredmények bemutatása, prezentálás. Értékelés szempontjai: - mennyire valós, reális a feldolgozott probléma- mennyire sokrétűen, sokoldalúan sikerült az okokat meghatározni- mennyire sikerült reálisan beazonosítani a fő okot, okcsoportot	Minden csoportból a csoportszóvivő ismerteti eredményeiket. A többiek szakértőként hallgatnak, értékelnek.	Frontálisan.	

10 perces kiemelhető blokk

Célcsoport/osztály: 11. évfolyam (1. óra)

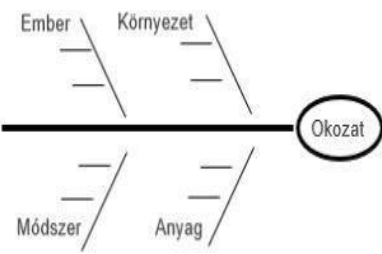
Modul megnevezése: Egészséges Környezet

Témakör megnevezése: Ok-okozat „Ássunk mélyebbre!”

Órakeret/Időtartam: 10 perces blokk (45 perces órából/foglalkozásból kiemelve)

Időkeret	Elsajátítandó tudásanyag Ismeretek/tartalmak/célok	Óra/Foglalkozás menete Feldolgozás: tanítói, tanári/ tanuló tevékenységek	Alkalmazott módszerek/ szervezési módok, munkaformák	Alkalmazott szemléltető eszközök, felszerelések, oktatástechnikai eszközök
2 perc	Motiváció, érdeklődés felkeltése. Egy fiktív probléma megoldása kapcsán az ok- okozatokat feltáró algoritmus megismertetése.	Képzeljétek, egyik ismerősöm egy nagyvállalatnál dolgozik. Két éve bevezették náluk az elkülönítetten történő (szelektív) hulladékgyűjtést, de nem igazán működik a dolog. Hogyan lehetne kideríteni ennek az okát?	Frontálisan	

2 perc	Okok identifikálása. Kritika nélkül a felmerülő összes lehetséges ok összegyűjtése.	Páros munkában, módosított brainstorming -ötletroham- technikával a lehetséges okok megfogalmazása, leírása egy-egy kb. 5X10-es cetlire.	Páros munka	
4 perc	Az Ishikawa (ok-okozati) diagram. A „hal” fejébe kerül az okozat. A gerince az okokat fűzi fel. Az okcsoportok a fő szálkákra vannak írva. Jelen esetben: ember, környezet, módszer, anyag. ezek bővíthetők, megváltoztathatók. A kisebb, vízszintes szálkákra kerülnek az ötletrohammal megfogalmazott okok. Amelyik okcsoportba a legtöbb ok került, ott kell a beavatkozás. A módszer haszna, hogy jól áttekinthető, rendszerben segíti megérteni a kialakult problémát és feltárul az a tényező, mely további vizsgálatot igényel. Ebben az esetben erre kel egy új diagramot kialakítani.	Számoljátok össze, mennyi okot tudtatok megjelölni? Ha fel akarjuk számolni a problémát, ennyi okra akkor sem jut idő, energia. Meg kell találni a „fő” okot. Erre van egy agyon jó úgynevezett minőségmenedzsment- technika, az Ishikawa diagram, vagy más néven halszálka, vagy ok-okozati diagram. A tanár felrajzolja (jó nagyban) az Ishikawa- diagramot.	Páros munka	
		A diákpárok szóvivői egyenként kimennek a táblához és ragasztógyurmával a megfelelő okcsoport alá rögzítik az egyes		

		okokat. A többiek figyelnek, korrigálnak. Az ugyanolyan okok esetén a már a táblán lévő ok mellé kerül egy vonás, jelezve, hogy az kétszer, háromszor, stb. szerepel már.		
2 perc	Összegzés, megbeszélés.	Frontálisan összeszámolni az okcsoportok alatt összegyűlt okokat, megjelölni azt az okcsoportot, ha lehet, fő okot, amit ha megoldunk, a kialakult probléma is minden bizonnyal megoldódik.	Frontális	